

SVEA HOVRÄTT
Patent- och
marknadsöverdomstolen
Rotel 020110

DOM
2020-05-28
Stockholm

Mål nr
PMT 11593-17

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Patent- och marknadsdomstolens dom 2017-11-13 i mål PMT 14474-16, se bilaga A

PARTER

Klagande

AB Etken Teknologi, 556806-8083
Runsätravägen 5
123 63 Stockholm

Ombud: Advokaterna K.L. och S.H.

Motpart

Power tools Spräckutrustning i Herrljunga AB, 556268-8985
Säm Sverkelstorp 4
524 93 Herrljunga

Ombud: Advokaterna D.D. och M.C.

SAKEN

Otillbörlig marknadsföring

DOMSLUT

1. Patent- och marknadsöverdomstolen fastställer Patent- och marknadsdomstolens domslut.
2. AB Etken Teknologi ska ersätta Power tools Spräckutrustning i Herrljunga AB för dess rättegångskostnad i Patent- och marknadsöverdomstolen med 453 000 kr, varav 318 000 kr avseende ombudsarvode, och betala ränta enligt 6 § räntelagen på det förstnämnda beloppet från dagen för Patent- och marknadsöverdomstolens dom till dess betalning sker.

Dok.Id 1592599

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 00		måndag – fredag 09:00–16:30
		E-post: svea.hovratt@dom.se www.patentochmarknadsoverdomstolen.se		

YRKANDEN

AB Etken Teknologi (Etken) har yrkat att Patent- och marknadsöverdomstolen ska bifalla dess talan i målet samt befria Etken från skyldigheten att ersätta Power tools Spräckutrustning i Herrljunga AB (Power Tools) för rättegångskostnaden i Patent- och marknadsdomstolen och förplikta Power Tools att i stället ersätta Etkens rättegångskostnad där.

Power Tools har motsatt sig att Patent- och marknadsdomstolens dom ändras.

Parterna har yrkat ersättning för sina rättegångskostnader i Patent- och marknadsöverdomstolen.

PARTERNAS TALAN

Parterna har åberopat samma grunder och utvecklat sin talan på i huvudsak samma sätt som i Patent- och marknadsdomstolen med följande förtydliganden och tillägg av Etken.

Etken

I Patent- och marknadsdomstolens dom antecknades felaktigt som ostridigt att marknadsföringen varken är vilseledande eller strider mot god marknadsföringssed, om de lägre kunskaps- och utbildningskrav som anges i då gällande 34 § i Arbetsmiljöverkets föreskrifter om sprängarbete (AFS 2007:1) skulle tillämpas vid spräckning i berg. Det lägre kravet enligt 34 § var inte tillräckligt vid spräckning i fast berg, dels då Arbetsmiljöverkets förtydligande ska ligga till grund för tolkningen av bestämmelsen, dels då det strider mot god affärssed i den aktuella branschen.

Undantaget i 34 § AFS 2007:1 gällde endast pyrotekniska produkter. Power Tools har emellertid inte visat om de stenspräckpatroner som utbildningen avser är certifierade som pyrotekniska produkter eller sprängmedel.

Målgruppen för marknadsföringen utgörs av yrkesverksamma arbetsgivare och arbetstagare som behöver spräcka i sten eller berg i sin verksamhet. Målgruppen har begränsad kunskap om regelverket kring spräckning eller sprängning i fast berg och vilka krav på utbildning som uppställs vid dessa arbeten.

Ett förbud förenat med vite är särskilt motiverat med anledning av att Power Tools inte har för avsikt att rätta sig efter ett förbud eller efter Arbetsmiljöverkets gällande föreskrifter.

UTREDNINGEN M.M.

Utredningen är i huvudsak densamma som i Patent- och marknadsdomstolen. Patent- och marknadsöverdomstolen har tillåtit Etken att som ny bevisning åberopa vissa utskrifter från Arbetsmiljöverkets, Power Tools och Svenska spräckentreprenörers Branschorganisation (SEBO) respektive hemsida.

Patent- och marknadsöverdomstolen har avgjort målet utan huvudförhandling.

DOMSKÄL

Rättsliga utgångspunkter

Hanteringen av explosiva varor – såsom stenspräckpatroner – är omgärdad av bestämmelser, tillsyn och tillståndskrav från olika myndigheter. I detta mål aktualiseras exempelvis föreskrifter från Arbetsmiljöverket och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Kraven på hanteringen varierar beroende på bl.a. hur farlig varan är och hur den ska användas.

Vid sin marknadsföring av en typ av stenspräckpatron erbjuder Power Tools en utbildning och ett kompetensbevis avseende användning av produkten. En av de centrala frågorna i målet är om Power Tools marknadsföring, bl.a. i förhållande till

kraven från Arbetsmiljöverket och MSB, sker med felaktiga eller bristfälliga påståenden om vilken kompetens som utbildningen ger.

Av 5 och 6 § marknadsföringslagen (2008:486) framgår att marknadsföring som strider mot god marknadsföringssed är att anse som otillbörlig, om den i märkbar mån påverkar eller sannolikt påverkar mottagarens förmåga att fatta ett välgrundat affärsbeslut. Med god marknadsföringssed avses god affärssed eller andra vedertagna normer som syftar till att skydda konsumenter och näringsidkare vid marknadsföring av produkter (3 § marknadsföringslagen).

Vidare följer det av 8 och 10 § marknadsföringslagen att marknadsföring som är vilseledande är att anse som otillbörlig, om den påverkar eller sannolikt påverkar mottagarens förmåga att fatta ett välgrundat affärsbeslut. Näringsidkaren får vid marknadsföringen inte använda sig av felaktiga påståenden eller andra framställningar som är vilseledande i fråga om näringsidkarens egen eller någon annans näringsverksamhet (10 § första stycket samma lag). En näringsidkare får inte heller utelämna väsentlig information i marknadsföringen av sin egen eller någon annans näringsverksamhet (10 § tredje stycket samma lag).

Den påtalade marknadsföringen

Marknadsföringen ska bedömas i det sammanhang som den förekommer. Den påtalade marknadsföringen framgår av markerade avsnitt i domsbilagorna 1–5 till Patent- och marknadsdomstolens dom. Domsbilagorna är utskrifter från Power Tools webbplats som har getts in i målet den 8 november 2016. Patent- och marknadsöverdomstolen konstaterar att utskrifterna – utöver de markerade avsnitten – innehåller bl.a. fotografier och ytterligare textavsnitt.

Vilken produkt som marknadsföringen avser

Etken har argumenterat för att den stenspräckpatron som Power Tools marknadsför inte är klassificerad eller certifierad som en pyroteknisk produkt, utan som sprängmedel. Patent- och marknadsöverdomstolen konstaterar att grunderna för Etkens talan inte omfattar något påstående om att Power Tools i sin marknadsföring använder felaktiga uppgifter eller utelämnar uppgifter om produkten som sådan. Frågan om Power Tools stenspräckpatron är ett sprängmedel eller en pyroteknisk produkt kan emellertid få betydelse vid bedömningen av om Power Tools utbildning motsvarar gällande krav.

När det gäller den marknadsförda varan har Power Tools uppgett att stenspräckpatronen sedan år 2014 är certifierad som en pyroteknisk produkt i kategori P2. Vidare har Power Tools förklarat att även om patronen i något sammanhang har angetts med namnet Pyrexia så marknadsförs den under varumärket Simplex. Power Tools uppgifter vinner stöd av bl.a. ingivna CE-certifikat och vittnesförhöret med P.P. Etken har inte lagt fram någon bevisning i frågan. Mot denna bakgrund finner Patent- och marknadsöverdomstolen att det är utrett att Power Tools stenspräckpatron för bedömningen i detta mål ska anses vara en pyroteknisk produkt i kategori P2.

Målgruppen

Den påtalade marknadsföringen ska bedömas med hänsyn till hur den uppfattas av en person som är normalt informerad samt skäligen uppmärksam och upplyst, med beaktande av sociala, kulturella och språkliga faktorer. Om marknadsföringen är särskilt riktad till en viss målgrupp, ska den bedömas ur ett perspektiv som är representativt för en genomsnittlig medlem i denna grupp.

I detta fall förekommer marknadsföring på Power Tools webbplats som är allmänt tillgänglig. Utredningen ger dock stöd för att marknadsföringen är särskilt riktad till näringsidkare som i sin verksamhet spräcker i sten eller berg. Bedömningen i målet ska

alltså ske med utgångspunkt i hur marknadsföringen är ägnad att uppfattas av en genomsnittlig medlem i denna grupp.

Frågan om marknadsföringen är vilseledande

Arbetsmiljöverkets föreskrifter

Enligt 1 § första stycket i Arbetsmiljöverkets föreskrifter om sprängarbete (AFS 2007:1), i dess ursprungliga lydelse, gällde föreskrifterna arbete i verksamhet där sprängämnen, krut, tändmedel eller gasgenererande kompositioner används. Enligt 1 § andra stycket gällde emellertid bara vissa av föreskrifterna för arbete med gasgenererande kompositioner och krutdrivna verktyg avsedda för sönderdelning av berg. Ett par av de bestämmelser som sålunda undantogs var 4 och 6 §, som föreskriver att en s.k. sprängarbas ska utses samt vilken kunskap och erfarenhet som denna ska ha.

Genom 34 § första stycket i föreskrifterna uppställdes ytterligare villkor för att undantaget skulle gälla för verktyg som med hjälp av krut används för att sönderdela skut, betong eller dylikt. Sådana verktyg fick ha en laddningsvikt om högst 75 gram, men gasgenererande kompositioner kunde användas i laddningsvikter upp till 150 gram per borrhål. Vidare följde av 34 § andra stycket i föreskrifterna att det krävdes viss skriftlig instruktion och ett skriftligt prov för användning av sådana verktyg.

Arbetsmiljöverket hade meddelat allmänna råd om tillämpningen av föreskrifterna om sprängarbete. I de allmänna råden förklarades att undantaget i 1 § andra stycket gällde arbete med de verktyg som med hjälp av små krutladdningar eller gasgenererande substanser används för att spräcka sten eller bryta berg, betong och dylikt.

Patent- och marknadsöverdomstolen bedömer att ”sönderdelning av berg” i 1 § andra stycket i föreskrifterna får anses ha omfattat arbete i såväl friliggande block som fast berg. Detta motsägs inte heller av förklaringen i de allmänna råden att det som avsågs var att ”spräcka sten eller bryta berg, betong o dyl.”.

Utredningen visar att Power Tools stenspräckpatron har en laddningsvikt om högst 75 gram och är avsedd för spräckning av berg, sten och betong. Det står, enligt Patent- och marknadsöverdomstolen, klart att det är en sådan produkt som omfattades av undantaget i 1 § andra stycket i föreskrifterna. Vidare står det klart att stenspräckpatronen är en sådan produkt som uppfyllde villkoren i 34 § första stycket i föreskrifterna. Därmed undantogs t.ex. kraven i 4 och 6 § i föreskrifterna på att utse en sprängarbas och vilken utbildning en sådan ska ha.

När det gäller innehållet i Power Tools utbildning framgår det av Power Tools ansökan till MSB samt av vittnesförhören med H.J. och P.P att utbildningen är mer omfattande än vad som krävdes enligt 34 § andra stycket i föreskrifterna. Detta vinner även stöd av vittnesförhören med P.J. och J.J., som båda deltagit i utbildning för stenspräckning.

Av utredningen framgår att Arbetsmiljöverket år 2016, till följd av en ny bedömning bl.a. i fråga om riskerna med stenspräckning, ansåg att föreskrifterna skulle tolkas på ett sätt som innebär att spräckning i fast berg inte omfattades av det nämnda undantaget. Arbetsmiljöverkets ändrade uppfattning kom till uttryck i bl.a. en promemoria av den 23 mars 2016 och information om denna lämnades vid ett möte med företrädare för branschen den 19 maj 2016. I likhet med Patent- och marknadsdomstolen anser emellertid Patent- och marknadsöverdomstolen att en förändring av undantaget inte kunde åstadkommas med mindre än att föreskrifterna ändrades. Längre fram i bedömningen ska Patent- och marknadsöverdomstolen återkomma till den ändring av föreskrifterna som Arbetsmiljöverket sedermera gjorde år 2019.

MSB:s tillstånd

Av beslut från MSB framgår att tio personer hos Power Tools år 2015 fick tillstånd att utföra utbildning om stenspräckare i kategorierna P1 och P2. Enligt beslutet är tillståndet giltigt till den 31 augusti 2020. Det finns i målet ingen utredning som visar att tillståndet skulle ha upphävts.

Etken har återopat en skrivelse från MSB av den 2 juni 2016 med en anmärkning mot den information om utbildning som finns på Power Tools webbplats. Patent- och marknadsöverdomstolen uppfattar att MSB:s ifrågasättande gäller huruvida Power Tools följer Arbetsmiljöverkets föreskrifter, men inte att det skulle föreligga någon brist i förhållande till MSB:s föreskrifter eller ansvarsområde.

Polisens tillstånd

Utredningen visar att Polisen till och med mars 2017 gav generella tillstånd till stenspräckning. P.J., som länge arbetade med frågorna hos Polisen, har i sitt vittnesförhör förklarat att man inom Polisen fram till dess ansåg att det för stenspräckning är tillräckligt med den utbildning som anordnas av Power Tools. Enligt ett utlåtande, som upprättats av P.J. den 25 april 2017, förefaller det dock även efter mars 2017 ha varit möjligt att få tillstånd för spräckning av berg på specifika platser.

Power Tools kompetensbevis

I motsats till vad vissa andra aktörer i branschen gör benämner Power Tools sitt kompetensbevis spräckkort och inte sprängkort. Redan detta ger en anvisning om att det är ett bevis om viss begränsad kompetens, som inte gäller t.ex. sprängning generellt. Av den påtalade marknadsföringen framgår dessutom att Power Tools på sin webbplats har informerat allmänt om kompetensbevis och med länkar hänvisat till Arbetsmiljöverkets och MSB:s webbplatser för mer information. Vidare framgår av t.ex. vittnesförhöret med H.J. att Power Tools utfärdat spräckkort enbart till deltagare som genomfört hela utbildningen, inklusive ett avslutande skriftligt prov.

Sammantagen bedömning

Patent- och marknadsöverdomstolen har funnit att Power Tools utbildning avseende stenspräckpatroner motsvarar de krav som tidigare ställdes av Arbetsmiljöverket och MSB, vilket också är vad Power Tools påstått i sin marknadsföring. Inte heller när det

gäller det av Power Tools utfärdade kompetensbeviset eller i övrigt har framkommit att det skulle finnas några brister. Sammantaget bedömer Patent- och marknadsöverdomstolen att den påtalade marknadsföringen inte innehåller några felaktiga påståenden eller att det i marknadsföringen saknas väsentlig information. För en genomsnittlig medlem i målgruppen är den påtalade marknadsföringen därför inte ägnad att uppfattas som vilseledande.

Frågan om marknadsföringen är i strid med god marknadsföringssed

Enligt Etken fanns krav på en sprängarbasutbildning för spräckning i berg, vilket utgör god affärssed i den aktuella branschen. Den utbildning som Power Tools erbjuder motsvarar därför inte god affärssed i branschen.

Av utredningen i målet framgår klart att uppfattningen om kunskaps- och utbildningskraven för stenspräckning har förändrats de senaste åren. Genom t.ex. förhöret med Etkens ställföreträdare T.G. har upplysts att även Etken fram till någon gång under åren 2014 eller 2015 tillhandahöll en utbildning som pågick i enbart en dag. Diskussioner bland aktörer i branschen och behöriga myndigheter ledde därefter till bl.a. att Arbetsmiljöverket år 2019 ändrade sina föreskrifter.

Det finns inte några uppgifter om att det i diskussionerna i branschen om kunskaps- och utbildningskraven för stenspräckning har gjorts några marknadsföringsrättsliga överväganden. Det går i sammanhanget inte att bortse från att t.ex. Etken, som är en konkurrent till Power Tools, kan ha kommersiella skäl att verka för höjda kunskaps- och utbildningskrav för stenspräckning.

Patent- och marknadsöverdomstolen bedömer att uppfattningen i branschen om kunskaps- och utbildningskraven för stenspräckning har varit stadd i en sådan förändring de senaste åren att uppfattningen inte kan anses utgöra en sådan vedertagen norm som avses i 3 och 5 § marknadsföringslagen. Vidare finner Patent- och marknadsöverdomstolen att de av Etken påstått vedertagna kunskaps- och utbildningskraven för stenspräckning inte kan anses ha till syfte att skydda konsumenter och

näringsidkare vid marknadsföring, vilket är en förutsättning för att de ska utgöra god marknadsföringssed i enlighet med 3 och 5 § marknadsföringslagen.

Mot denna bakgrund finner Patent- och marknadsöverdomstolen att Power Tools marknadsföring inte är i strid med god marknadsföringssed.

Situationen från och med den 1 januari 2020

Sedan den 1 januari 2020 gäller delvis nya bestämmelser i fråga om kunskaps- och utbildningskrav för sprängningsarbete, se Arbetsmiljöverkets föreskrifter AFS 2019:2 om ändring i föreskrifterna AFS 2007:1. Ändringen innebär bl.a. att 1 § andra stycket och 34 § har upphävts. Frågan är om detta förhållande medför någon annan bedömning av om Power Tools marknadsföring är vilseledande eller i strid med god marknadsföringssed.

Etken har påstått att Power Tools har för avsikt att marknadsföra sina stenspräckpatroner på visst sätt från och med den 1 januari 2020, men har inte lagt fram någon bevisning angående den faktiska förekomsten eller utformningen av denna marknadsföring. I den aktuella situationen – när Patent- och marknadsöverdomstolen bedömer att marknadsföringen fram till den 1 januari 2020 inte varit vilseledande eller i strid med god marknadsföringssed – är det för ett förbud inte tillräckligt att Power Tools skulle ha för avsikt att framöver marknadsföra på visst sätt. Patent- och marknadsöverdomstolen bedömer därför att Etken inte har visat att det sedan den 1 januari 2020 förekommer någon marknadsföring av stenspräckpatroner som är vilseledande eller i strid med god marknadsföringssed.

Patent- och marknadsöverdomstolens slutsatser

Patent- och marknadsöverdomstolen har funnit att Power Tools marknadsföring inte är att anse som vilseledande eller i strid med god marknadsföringssed. Marknadsföringen är därför inte att anse som otillbörlig. Detta leder till att det inte finns grund för att meddela något förbud. Eftersom Etken därmed är förlorande part ska ersättningen för

rättegångskostnad i Patent- och marknadsdomstolen inte bestämmas på något annat sätt än som skett där. Sammantaget innebär bedömningarna att Patent- och marknadsdomstolens domslut ska stå fast.

Rättegångskostnader i Patent- och marknadsöverdomstolen

Vid denna utgång ska Etken ersätta Power Tools för dess rättegångskostnad även i Patent- och marknadsöverdomstolen. Det råder inte tvist om ersättningen avseende ombudsarvode. När det gäller ersättningen för parts eget arbete har Etken vitsordat endast en del av det begärda beloppet. Patent- och marknadsöverdomstolen bedömer emellertid att hela det yrkade beloppet är skäligt.

Överklagande

Det saknas skäl att göra undantag från huvudregeln att Patent- och marknadsöverdomstolens domar inte får överklagas (se 1 kap. 3 § tredje stycket lagen, 2016:188, om patent- och marknadsdomstolar). Denna dom får därför inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Ulrika Ihrfelt, Annika Malm, Magnus Ulriksson och Adrian Engman, referent.

STOCKHOLMS TINGSRÄTT
Patent- och marknadsdomstolen

DOM
2017-11-13
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
PMT 14474-16

PARTER

Kärande

AB Etken Teknologi, 556806-8083
Runsättravägen 5
123 63 Stockholm

Ombud: Advokaterna K.L. och S.H.

Svarande

Power tools Spräckutrustning i Herrljunga AB, 556268-8985
Norra Säm
524 93 Herrljunga

Ombud: Advokaterna M.C. och D.D.

DOMSLUT

1. Patent- och marknadsdomstolen avslår AB Etken Technologis talan.
 2. AB Etken Teknologi ska ersätta Power tools Spräckutrustning i Herrljunga AB:s rättegångskostnader med 687 364 kr, varav 510 000 kr utgör ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från dagen för denna dom till dess betalning sker.
-

Dok.Id 1782902

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 8307 104 20 Stockholm	Rådhuset, Scheelegatan 7	08- 561 654 70 E-post: stockholmstingsratt@dom.se www.stockholmstingsratt.se	08- 561 650 05	måndag – fredag 08:00–16:00

BAKGRUND

Parterna

AB Etken Teknologi (Etken) tillverkar sedan 2015 stenspräckpatronen Royex Generation II. Royex Generation II marknadsförs numera primärt till sprängare utifrån de förutsättningar som uppställs för sprängning men kan även användas för att sönderdela sten och dylikt. Etken säljer och marknadsför Royex Generation II via underleverantören Royex Scandinavia AB (Royex). Etkens och Royex kunder är bl.a. professionella markentreprenörer. För användning av Royex Generation II krävs utbildning som Etken erbjuder genom sina samarbetspartners.

Power tools Spräckutrustning i Herrljunga AB (Power Tools) startade sin verksamhet på 1970-talet. I början av 2000-talet påbörjade Power Tools tillverkning och försäljning av verktyg för att sönderdela sten. Power Tools säljer produkterna Rock Cracker och Simplex, där den sistnämnda är en vidareutveckling av Rock Cracker. Patronerna benämns gemensamt för Simplex.

Regelverk avseende utbildningskrav vid användning av stenspräckpatroner

Den som använder pyrotekniska artiklar, såsom stenspräckpatroner, ska före användning ha erhållit nödvändig kunskap i bl.a. produktkännedom och hantering av produkten. I Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) föreskrifter om hantering av explosiva varor, MSBFS 2016:3, och i Arbetsmiljöverkets föreskrifter om sprängarbete, AFS 2007:1, återfinns närmare bestämmelser om de kunskapskrav som uppställs beträffande användning av sådana produkter.

Av MSBFS 2016:3 följer att det för användning av stenspräckpatroner krävs utbildning om bl.a. relevanta författningar för pyrotekniska artiklar, produktkännedom och utredning av risker med pyrotekniska artiklar (s.k. D-utbildning).

AFS 2007:1 innehåller, enligt 1 § första stycket, föreskrifter som gäller för arbete i verksamhet där sprängämnen, krut, tändmedel eller gasgenererande kompositioner används (sprängarbete). I 6 § uppställs krav på att en sprängarbas, som ska finnas vid sprängarbete, ska ha viss dokumenterad kunskap och viss erfarenhet. Av 1 § andra stycket och 34 § följer dock att det i vissa fall ställs lägre kunskaps- och utbildningskrav än de som anges i 6 §.

Arbetsmiljöverkets promemoria den 23 mars 2016

På marknaden för stenspräcknings- och sprängningsrelaterade produkter har uppkommit fråga hur 34 § AFS 2007:1 ska tolkas. Arbetsmiljöverket har därefter i en promemoria den 23 mars 2016 angett att om ett borrhål borrar i det material som ska sönderdelas (skut, betong, block) och laddas med verktyg med en högsta laddningsvikt om 75 gram vid innehåll av krut, är den utbildningsnivå som anges i 34 § tillräcklig. Används större laddningar, borrar och laddas fler hål eller *borras och laddas i fast berg* [domstolens kursivering] gäller enligt promemorian samtliga föreskrifter om sprängarbete, dvs. även kraven i 6 §.

Power Tools utbildning och marknadsföring

Power Tools tillhandahåller sedan lång tid utbildning avseende användning av sina Simplex-patroner. Utbildningen innefattar en teoretisk och en praktisk del och pågår under cirka en dag. Utbildningen är en av MSB godkänd D-utbildning. Efter avlagt prov tillhandahålls användaren ett s.k. kompetensbevis benämnt spräckkort. Power Tools marknadsför sin utbildning på webbplatsen www.ptools.se. På webbplatsen anges bl.a:

- ”Vårt spräckkort är ett kompetensbevis för spräckning av berg, sten och betong. Vi är marknadsledande – Utbildning enligt MSB och Arbetsmiljöverkets krav”
- ”Den som går utbildning för Power Tools får ett personligt så kallat spräckkort som bevis på sin kompetens. Det kortet är en säkerhet för arbetsgivaren som då

kan vara trygg i att den anställda har just erforderlig kompetens. I dagsläget har totalt 7.500 personer och 3.500 företag utbildats i berg- och Stenspräckning i Power Tools regi”

- ”Med Power Tools utbildning som innefattar både den teoretiska och den praktiska delen du behöver för att spräcka i berg kan du som arbetsgivare känna dig trygg med att dina anställda som utför arbeten på berget har den kunskap som krävs. Ett bevis på denna kompetens är det spräckkort som Power Tools utfärdar efter genomgången utbildning”

På Power Tools webbplats har bolaget vidare publicerat en länk med texten ”Felaktig information gällande spräckning i berg, tryck HÄR för att läsa mer”. Om man klickar på "tryck HÄR, för att läsa mer" kommer man till en ny webbsida på vilken Power Tools bl.a. anger att det inte finns några krav på ”spräckkort” för att spräcka berg med krutdrivna verktyg. Läsaren kan på denna sida klicka sig vidare och få ytterligare information om Power Tools utbildning, bl.a. genom att ladda ner en broschyr om Simplex-patronen och krav inför dess användning.

Målet vid Patent- och marknadsdomstolen

Etken väckte den 8 november 2016 talan mot Power Tools med anledning av bolagets marknadsföring av sin utbildning och påstod att marknadsföringen strider mot marknadsföringslagen (2008:486) (MFL). Den påstådda överträdelsen består i korthet i att Power Tools i sin marknadsföring hävdar att bolagets utbildning ger behörighet att spräcka i berg, vilket enligt Etken är vilseledande och strider mot god marknadsföringssed.

Det är ostridigt att Power Tools utbildning är godkänd av MSB enligt de krav som uppställs i MSBFS 2016:3 (D-utbildning), och att utbildningen inte strider mot några krav som uppställs i ordningslagen (1993:1617) eller i föreskrifter som är meddelade med stöd av den lagen. Det är vidare ostridigt att utbildningen – om spräckning i berg

omfattas av 34 § AFS 2007:1 – uppfyller de kunskaps- och utbildningskrav som följer av 34 § andra stycket.

YRKANDEN OCH INSTÄLLNING

Etken har yrkat att Patent- och marknadsdomstolen ska förbjuda Power Tools vid vite om 2 000 000 kr eller annat belopp som domstolen finner verkningsfullt att, på sätt som skett i markerade avsnitt i domsbilaga 1-5 eller på annat liknande sätt, vid marknadsföring av stenspräckpatroner felaktigt ge intryck av att Power Tools utbildning samt kompetensbevis utfärdat av Power Tools i anledning av utbildningen ger erforderlig kompetens att spräcka i berg.

Power Tools har bestritt yrkandet.

Parterna har begärt ersättning för sina respektive rättegångskostnader.

GRUNDER M.M.

Etken

Power Tools påståande i den aktuella marknadsföringen att Power Tools utbildning samt kompetensbevis utfärdade av Power Tools i anledning av utbildningen ger erforderlig kompetens för att spräcka i berg är felaktigt. Detta då utbildningen endast ger deltagaren erforderlig kompetens att sönderdela skut, betong eller dylikt.

Efter Arbetsmiljöverkets förtydligande av AFS 2007:1 är det klart att 1 § andra stycket och 34 § inte är tillämplig på stenspräckning i berg. Det är således hela föreskriften, inklusive 6 §, som är tillämplig vid sådan stenspräckning.

I första hand görs gällande att 6 § första stycket AFS 2007:1 är tillämplig eftersom stenspräckning i fast berg med Power Tools patron Simplex inte utgör sprängning av mindre komplicerat slag.

Som framgår av Arbetsmiljöverkets allmänna råd om tillämpningen av föreskrifterna om sprängarbete, kommentaren till 6 § första stycket, ska höga krav uppställas vid utbildning av en sprängbas. Av kommentaren framgår hur 6 § ska tolkas och vilken syn Arbetsmiljöverket har på de krav som uppställs. Arbetsmiljöverkets exempel på en ungefärlig omfattning av en grundkurs i sprängarbete innehåller en detaljerad förteckning över vad kursen ska innefatta (elva stycken olika moment) och uppskattas kräva 48 lektionstimmar. Som framgår av kommentaren kan erforderlig teoretisk kunskap erhållas genom av Rådet för sprängteknisk utbildning (RfSU) fastställd grundkurs i sprängteknik. Så kallade sprängkort är ett sätt att dokumentera kunskapen. Inte någon av Power Tools utbildare är med på RfSU:s senast utfärdade lista över behöriga sprängkortsutfärdare.

I de fall då hela AFS 2007:1 är tillämplig ska också AFS 2010:1 tillämpas, vilket innebär att det ställs andra krav på utbildningen. Power Tools ska tillhandahålla en sprängbasutbildning och måste då även informera om innehållet i AFS 2010:1, såsom krav på undersökning, skriftlig riskbedömning och utrymning.

Den utbildning som tillhandahålls av Power Tools inkluderar MSB:s krav på så kallad D-utbildning enligt MSBFS 2016:3. Utbildningens innehåll är inte tillräcklig för att uppfylla kraven på utbildning vad gäller teoretisk kunskap för sprängbas enligt 6 § första stycket AFS 2007:1. Detta är tydligt då Power Tools utbildning är cirka en dag lång. En utbildning för sprängbas bör enligt Etkens uppfattning vara 48 lektionstimmar om 45 minuter vardera, dvs. bör pågå i cirka en vecka. Det är enligt Etkens orimligt att kunna utföra alla de moment som krävs enligt 6 § första stycket på en dag.

Även om stenspräckning i fast berg med Simplex skulle anses utgöra sprängning av mindre komplicerat slag enligt 6 § andra stycket AFS 2007:1 uppfyller utbildningen likväl inte de krav som ställs. Som angetts ovan har RfSU tagit fram riktlinjer för vad en sådan utbildning bör innehålla. Utifrån RfSU:s riktlinjer är 24 lektionstimmar tillräckligt för en produktspecifik utbildning för sprängning av mindre komplicerat slag. Inte heller utifrån dessa riktlinjer kan ett teoretiskt pass och prov om 4,5 timmar

inklusive praktik om 3,5 timmar på en dag anses tillräcklig för att få in alla de moment som krävs.

Enligt 6 § första stycket AFS 2007:1 krävs vidare att en sprängbas ska ha dokumenterad teoretisk kunskap om sprängning samt minst ett års praktik. Enligt bestämmelsens andra stycke behöver en sprängbas som utför sprängning av mindre komplicerat slag endast ha dokumenterad kunskap om sådan sprängning och minst två års yrkeserfarenhet i arbete där sprängning ingått. I båda fallen krävs dock yrkeserfarenhet, dvs. ett krav på praktik. Etken veterligen inhämtar inte Power Tools praktikintyg eller kontrollerar att en kursdeltagare har praktisk kompetens innan spräckkort utfärdas efter avslutad utbildning. Det framgår inte heller av Power Tools marknadsföring att denna kompetens krävs för att kursdeltagaren ska anses ha kompetens att spräcka i fast berg efter utbildningen samt för att spräckkort ska utfärdas. Redan denna omständighet innebär att kraven i 6 § inte är uppfyllda och att Power Tools utbildning därmed inte ger den påstådda kompetensen.

Power Tools marknadsföring förmedlar således det felaktiga intrycket till mottagaren att denne genom Power Tools utbildning erhåller erforderlig kompetens att använda Power Tools stenspräckpatroner att spräcka i berg och att spräckkortet utfärdat av Power Tools i anledning av utbildningen är ett kompetensbevis för detta. Då Power Tools påstående i marknadsföringen är felaktigt är marknadsföringen vilseledande enligt 10 §, särskilt andra stycket 1 och 2, MFL. Power Tools marknadsföring är vilseledande även enligt 10 § tredje stycket MFL genom att väsentlig information om att det även krävs minst ett års praktik respektive två års yrkeserfarenhet utelämnats. Marknadsföringen ger sålunda intryck av att kursdeltagaren kan komma igång direkt efter genomförd kurs och att arbetsgivaren kan känna sig trygg. En genomsnittskonsument förstår inte att det möjligen finns ytterligare krav, så som praktik eller yrkeserfarenhet.

Marknadsföringen påverkar eller sannolikt påverkar mottagarens förmåga att fatta ett välgrundat affärsbeslut enligt 8 § MFL. Följaktligen är den otillbörlig.

Även om Power Tools utbildning skulle uppfylla kraven i 6 § AFS är marknadsföringen otillbörlig då det på marknaden för stenspräckprodukter får anses utgöra god affärssed att en sprängarbas måste ha mer omfattande utbildning än den utbildning som tillhandahålls av Power Tools. Marknadsföringen strider därmed mot god marknadsföringssed. Eftersom det i märkbar mån påverkar eller sannolikt påverkar mottagarens förmåga att fatta ett välgrundat affärsbeslut är den otillbörlig enligt 5 och 6 §§ MFL.

Power Tools

Power Tools utbildning avseende stenspräckpatronen Simplex innefattar alla moment som krävs enligt gällande föreskrifter för att Simplex ska få användas vid spräckning i såväl skut och betong som berg. Power Tools marknadsföring är därmed inte vilseledande och strider inte mot god marknadsföringssed.

Power Tools uppfattning är för det första att stenspräckning i berg får ske inom ramen för undantaget i 1 § andra stycket och 34 § AFS 2007:1. Arbetsmiljöverkets föreskrift är enligt 1 § tillämplig i verksamhet där sprängämne, krut, tändmedel eller gasgenererande kompositioner används. I 1 § andra stycket anges att för arbete med gasgenererande kompositioner och krutdrivna verktyg avsedda för sönderdelning av berg (dvs. stenspräckpatroner) gäller endast föreskrifterna i 1, 2, 8-14, 16-18, 22-24 och 34-37 §§. Vidare framgår av 34 § att verktyg som med hjälp av krut används för att sönderdela skut, betong, eller dylikt får ha en laddningsvikt om högst 75 gram. Gasgenererande kompositioner får användas i laddningsvikter upp till 150 gram per borrhål. Används större laddningar av krut eller gasgenererande kompositioner gäller samtliga föreskrifter i AFS 2007:1.

Av Arbetsmiljöverkets allmänna råd om tillämpningen av föreskrifterna om sprängarbete (Allmänna råden) till 1 § AFS 2007:1 framgår att "Vissa av föreskrifterna gäller även för arbete med de verktyg som med hjälp av små krutladdningar eller gasgenererande substanser används för att spräcka sten eller bryta berg, betong o dyl.". Vidare framgår det av 36 §, vilken även den enligt 1 § andra stycket ska tillämpas vid använd-

ning av krutdrivna verktyg (stenspräckpatroner), att täckning ska placeras med hänsyn till bergkontur, bergets sprickighet och till salvans planerade utslagsriktning. Det framgår således tydligt både av 1 § andra stycket och 36 § samt av kommentaren till 1 § att undantagen för krutdrivna verktyg, dvs. stenspräckpatroner, ska gälla även vid spräckning i berg.

Av 34 § AFS 2007:1 framgår vidare att en leverantör eller uthyrare av bl.a. krutdrivna verktyg eller kompositioner (dvs. stenspräckpatroner) ska tillhandahålla en skriftlig instruktion avseende säkerhet och handhavande med tillhörande prov för varje person som ska nyttja anordningarna. En sådan instruktion med tillhörande prov tillhandahålls genom den utbildning som varje stenspräckare är skyldig att genomgå enligt MSBFS 2016:3.

I Arbetsmiljöverkets promemoria den 23 mars 2016 redovisas en tolkning som står i direkt strid med föreskriftens ordalydelse. Arbetsmiljöverkets promemoria har dock inte i sig någon självständig betydelse och innehåller inga bindande bestämmelser. Promemorian är endast en vägledande text som ska lämnas utan avseende, eftersom den strider mot föreskriftens ordalydelse. Om Arbetsmiljöverket önskar en förändring på området måste det ske genom en ändring av gällande föreskrifter och inte genom en omtolkning i strid med föreskriftens ordalydelse. Arbetsmiljöverket har också påtalat att promemorian bara är ett förtydligande utan rättskällestatus. Kommentaren till AFS 2007:1 är däremot upprättad i samband med att föreskriften togs fram.

Mot bakgrund av att det enligt 1 § andra stycket AFS 2007:1 är tillåtet att spräcka i berg enligt undantaget i 34 § är det tillräckligt att den person som använder Simplex har genomgått en godkänd utbildning enligt MSBFS 2016:3. Då Power Tools utbildning är godkänd enligt MSBFS 2016:3 har de personer som genomgår Power Tools utbildning rätt att använda patronerna för spräckning i berg. Power Tools marknadsföring är således helt korrekt och inte till någon del vilseledande.

För det fall domstolen skulle finna att 34 § AFS 2007:1 inte omfattar spräckning i berg innehåller Power Tools utbildning likväl alla moment som krävs för att den som genomgått utbildningen ska ha tillräcklig kunskap för att på ett tryggt och säkert sätt kunna använda Simplex enligt hela AFS 2007:1. Alldeles oavsett om spräckning i berg omfattas av undantagen i 1 § andra stycket och 34 § eller ej så ger utbildningen således behörighet att spräcka i berg.

Varken i AFS 2007:1 eller i AFS 2010:1 specificeras vilka moment en utbildning ska innehålla eller hur lång tid utbildningen ska ta. I 6 § AFS 2007:1 framgår i första stycket att en sprängarbas ska ha dokumenterad teoretisk kunskap om sprängning samt minst ett års praktik från sprängarbete. I andra stycket framgår sedan att en sprängarbas som endast utför sprängning av mindre komplicerat slag endast behöver ha dokumenterad teoretisk kunskap om sådan sprängning och minst två års yrkeserfarenhet i arbete där sprängning ingått. Mot bakgrund av att Simplex är klassificerad som en pyroteknisk P2-produkt med en högsta laddningsvikt om 75 gram får användning av patronen anses utgöra sprängning av mindre komplicerat slag. Användning av Simplex är ofarligt till skillnad från sprängning med dynamit. En sprängarbas som använder Simplex för spräckning i berg behöver alltså ha en dokumenterad teoretisk kunskap om stenspräckning med Simplex i berg, vilket Power Tools utbildning ger och som Power Tools spräckkort, som utfärdas efter genomförd och godkänd utbildning, är ett bevis på.

I de Allmänna råden avseende 6 § AFS 2007:1 anges ett exempel på en ungefärlig omfattning av en grundkurs i sprängteknik. Exemplet avser emellertid en utbildning för sprängarbas enligt 6 § första stycket, som efter genomgången utbildning ger rätt att spränga med alla typer av sprängmedel och i alla typer av situationer. Denna utbildning ger exempelvis behörighet att spränga med dynamit, vilket är ett sprängämne som detonerar vid antändning och i sig kan förorsaka dödsfall. Simplex är däremot en krutdriven produkt som endast brinner upp vid antändning och endast har en deflagerande/spräckande effekt när den gas som utsöndras och expanderar vid antändning stängs in i ett förslutet rum. Exemplet tar således inte sikte på utbildning av en

sprängarbas som endast utför sprängning av mindre komplicerat slag. I femte stycket anges vidare att "För att utföra sprängning av mindre komplicerat slag är det oftast tillräckligt att genomgå en till det aktuella slaget av sprängning anpassad kurs. Undervisning och prov i sådan kurs bör även omfatta praktiskt utförande av sprängning." Power Tools utbildning omfattar både en teoretisk och en praktisk del.

Den teoretiska delen innehåller bl.a. utbildning om produktens funktion, handhavande och risker. Den teoretiska delen behandlar även borring, hålfyllning vid berg och sten och betongspräckning, tändning, täckning, koppling och avfyrning samt dolor. Under den teoretiska delen går även Arbetsmiljöverkets, MSB:s och polisens föreskrifter igenom (däribland innehållet i AFS 2010:1), samt bestämmelser kring transport och förvaring och de ansvarsfrågor som kursdeltagarna behöver ha kunskap om. Den praktiska delen av kursen består bl.a. av riskanalys, förberedelser inför spräckning, borring, laddning, täckning och avfyrning, kontroll efter spräckning samt åtgärder vid eventuell olycka. Kursen avslutas med ett skriftligt och ett praktiskt prov. De ovan nämnda momenten är på intet sätt en uttömmande beskrivning av utbildningens innehåll. Utbildningen tar ungefär en dag. Antalet lektionstimmar kan dock variera beroende på antalet kursdeltagare. Vad gäller Power Tools utbildare är flera av dem utbildade i sprängning, så långt det går med s.k. A-kort, och har erfarenhet inom krut.

Sammanfattningsvis uppfyller Power Tools utbildning de krav som uppställs för spräckning i berg med Power Tools patroner enligt de lagar och förordningar som för närvarande finns på området. Arbetsmiljöverket har inte heller haft några synpunkter på den utbildning som Power Tools bedriver eller det spräckkort som utfärdas till de personer som genomgått kursen med godkänt resultat. Power Tools marknadsföring är således korrekt och inte till någon del vilseledande.

BEVISNING

På Etkens begäran har hållits partsförhör med ställföreträdaren T.G. samt förhör med partssakkunnige U.J. (verksam i bolaget Explosiv Utbildning AB) och

P.J. (verkställande direktör på Bergsprängnings Entreprenörernas Förening). På Power Tools begäran har hållits vittnesförhör med H.J. (utbildare på Power Tools), J.J. (kursdeltagare) och P.P (anställd på Power Tools). Parterna har därutöver åberopat skriftlig bevisning. Etken har även åberopat sakkunnigutlåtanden.

DOMSKÄL

Allmänna utgångspunkter

Målet rör marknadsföring av Power Tools utbildning i hantering m.m. av bolagets stenspräckpatroner Simplex samt bolagets utfärdande av kompetensbevis, s.k. spräckkort. Det är ostridigt att patronerna har en laddningsvikt om högst 75 gram. Marknadsföringen, som skett på Power Tools webbplats www.ptools.se, har haft den utformning som framgår av domsbilaga 1-5.

Av 5 § MFL framgår att marknadsföring ska stämma överens med god marknadsföringssed. Enligt 6 § är marknadsföring som strider mot god marknadsföringssed att anse som otillbörlig om den i märkbar mån påverkar eller sannolikt påverkar mottagarens förmåga att fatta ett välgrundat affärsbeslut.

Av 10 § första stycket MFL framgår att en näringsidkare vid marknadsföringen inte får använda sig av felaktiga påståenden eller andra framställningar som är vilseledande i fråga om näringsidkarens egen eller någon annans näringsverksamhet. Av tredje stycket framgår att en näringsidkare inte får utelämna väsentlig information i marknadsföringen av sin egen eller någon annans näringsverksamhet.

Enligt 8 § MFL är marknadsföring som är vilseledande enligt 10 § MFL att anse som otillbörlig om den påverkar eller sannolikt påverkar mottagarens förmåga att fatta ett välgrundat affärsbeslut.

Marknadsföring ska bedömas med hänsyn till hur den uppfattas av en genomsnittskonsument som är normalt informerad samt skäligen uppmärksam och upplyst, med beaktande av sociala, kulturella och språkliga faktorer. Om marknadsföringen är särskilt riktad till en viss konsumentgrupp ska den vidare bedömas ur ett perspektiv som är representativt för den genomsnittliga medlemmen i denna grupp. (Se bl.a. MD 2015:20)

Power Tools marknadsföring

Inledning

För att avgöra om Power Tools marknadsföring strider mot MFL har domstolen först att ta ställning till hur 1 och 34 §§ AFS 2007:1 ska tolkas. Det är ostridigt att marknadsföringen varken är vilseledande eller strider mot god marknadsföringssed om det lägre kunskaps- och utbildningskrav som anges i 34 § ska tillämpas även vid spräckning i berg. För det fall domstolen skulle finna att den regleringen ska tillämpas ska Power Tools talan alltså avslås. Om domstolen däremot skulle finna att spräckning i berg inte omfattas av den regleringen, utan att det ställs högre krav för sådan spräckning, har domstolen att ta ställning till om Power Tools utbildning uppfyller de krav på kunskap m.m. som uppställs i 6 § AFS 2007:1.

AFS 2007:1

Arbetsmiljöverket har i uppdrag att se till att arbetsmiljön uppfyller de krav som finns i arbetsmiljölagen (1977:1160) om att alla ska ha en bra och utvecklande arbetsmiljö. Av 2 § förordningen (2007:913) med instruktion för Arbetsmiljöverket framgår att Arbetsmiljöverket har till uppgift att meddela föreskrifter och allmänna råd med stöd av arbetsmiljölagstiftningen.

Arbetsmiljöverket har med stöd av ett bemyndigande i 18 § arbetsmiljöförordningen (1977:1166) meddelat föreskriften AFS 2007:1 ”Sprängarbete – Arbetsmiljöverkets

föreskrifter om sprängarbete samt allmänna råd om tillämpningen av föreskrifterna”. Arbetsmiljöverket har vidare meddelat de Allmänna råden med stöd av nämnda bemyndigande.

Tillämpningsområdet för AFS 2007:1 anges i dess 1 §. I bestämmelsen stadgas, såvitt här är av intresse, följande:

”Dessa föreskrifter gäller arbete i verksamhet där sprängämnen, krut, tändmedel eller gasgenererande kompositioner används (sprängarbete).

För arbete med gasgenererande kompositioner och krutdrivna verktyg avsedda för sönderdelning av berg gäller endast föreskrifterna i 1, 2, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 22, 23, 24, 28, 34, 35, 36 och 37 §§.”

Bestämmelsens första stycke måste enligt domstolen förstås på så sätt att utgångspunkten är att samtliga bestämmelser i AFS:en ska tillämpas i all verksamhet där krut används, dvs. oavsett om verksamheten avser sprängning eller spräckning av berg, sten, skut, betong eller dylikt och oavsett vilket slags krutdrivet verktyg som används vid sådant arbete.

I andra stycket anges ett generellt undantag från nämnda princip. För arbete med gasgenererande kompositioner och krutdrivna verktyg avsedda för sönderdelning av berg gäller endast vissa av föreskrifterna, däribland 34 § men inte exempelvis 6 §. Enligt domstolen talar ordalydelsen med styrka för att vid all verksamhet där krutdrivna verktyg avsedda för sönderdelning av berg används, ska endast de bestämmelser som räknas upp i andra stycket tillämpas. Stöd för denna slutsats återfinns i de Allmänna råden, där det inte görs någon åtskillnad mellan användning som avser spräckning i sten eller brytning av berg, betong eller dylikt (se AFS 2007:1, kommentaren till 1 §). Där förtydligas däremot, såvitt avser de krutdrivna verktygens beskaffenhet, att bestämmelsen i andra stycket gäller användning av verktyg med *små krutladdningar*. Nämnda förtydligande anknyter till 34 §.

I 34 § första stycket uppställs under rubriken ”Verktyg för sönderdelning av skut, betong m.m.” närmare villkor ifråga om bl.a. det krutdrivna verktygets beskaffenhet:

”Verktyg som med hjälp av krut används för att sönderdela skut, betong eller dylikt får ha en laddningsvikt om högst 75 gram. Gasgenererande kompositioner kan dock användas i laddningsvikter upp till 150 gram per borrhål. Används större laddningar av krut eller gasgenererande kompositioner gäller samtliga föreskrifter i detta regelverk.”

Första stycket anger inte uttryckligen att bestämmelsen är tillämplig när ifrågavarande krutverktyg ska användas för att sönderdela berg. Den användning som räknas upp i bestämmelsen kan emellertid inte anses uttömmande, utan får enligt domstolen anses utgöra exempel. För denna slutsats talar bl.a. att det i rubriken anges ”[...] för sönderdelning av skut, betong *m.m.* [domstolens kursivering]” samt att det efter den användning som räknas upp i första meningen anges ”eller dylikt”. Av tredje meningen framgår dessutom det är endast när angiven laddningsvikt överskrids som det generella undantaget i 1 § andra stycket sätts ur spel och samtliga föreskrifter i regelverket ska tillämpas. Av bestämmelsen följer alltså inte att undantaget i 1 § andra stycket skulle sättas ur spel om verktyget ska användas för sönderdelning av berg.

Sammantaget medför detta att regleringen i 1 och 34 §§ AFS 2007:1 måste förstås på så sätt att det för spräckning i berg, med verktyg som innehåller krut och har en laddningsvikt om högst 75 gram, är tillräckligt att kunskaps- och utbildningskraven i 34 § andra stycket är uppfyllda.

Såvitt avser Arbetsmiljöverkets promemoria av den 23 mars 2016 konstaterar domstolen att myndigheten numera synes vara av uppfattningen att högre kunskaps- och utbildningskrav bör gälla vid spräckning i berg också med verktyg innehållande högst 75 gram krut. En sådan förändring kan dock inte åstadkommas genom en promemoria, utan förutsätter att myndigheten utfärdar ändrade föreskrifter i detta avseende.

Power Tools marknadsföring är korrekt

Power Tools Simplex-patroners laddningsvikt uppgår till högst 75 gram krut varför 34 § AFS 2007:1 är tillämplig ifråga om vilken utbildning och kunskap som krävs för användning av patronerna. Det är ostridigt att Power Tools utbildning uppfyller de utbildnings- och kunskapskrav som uppställs i 34 §. Domstolen finner således att Power Tools utbildning ger deltagarna den kompetens som krävs för att spräcka i berg med patronerna. Power Tools marknadsföring är därmed inte otillbörlig, varför Etkens talan ska avslås.

Det saknas vid detta förhållande anledning för domstolen att ta ställning till om Power Tools utbildning även uppfyller de krav som uppställs i 6 § AFS 2007:1.

Rättegångskostnader

Eftersom Power Tools är vinnande part ska Etken enligt 18 kap. 1 § rättegångsbalken ersätta bolaget för dess rättegångskostnad.

Power Tools har yrkat ersättning med 687 364 kr, varav 510 000 kr avser ombudsarvode, 27 364 kr avser utlägg och 150 000 kr avser eget arbete.

Etken har vitsordat beloppet som skäligt i sig. Etken ska därför förpliktas att betala Power Tools rättegångskostnader i enlighet med vad som framgår av domslutet.

STOCKHOLMS TINGSRÄTT
Patent- och marknadsdomstolen

DOM
2017-11-13

PMT 14474-16

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 6 (DV 401 PMD)

Överklagande, ställt till Patent- och marknadsöverdomstolen, ska ha kommit in till Patent- och marknadsdomstolen senast den 4 december 2017. Prövningstillstånd krävs.

Stefan Johansson

Maria Bruder

Anna Sundström

STOCKHOLMS TINGSRÄTT
Registrering GCF KASSAN

← → ↻ 🔍 ☆
 Ink 2016-11-08 Svenska [GÅ TILL WEBBSHOPPEN](#)
 Vårt spräckkort är ett kompetensbevis för spräckning av berg, sten och betong. Vi är marknadsledande i Utbildning

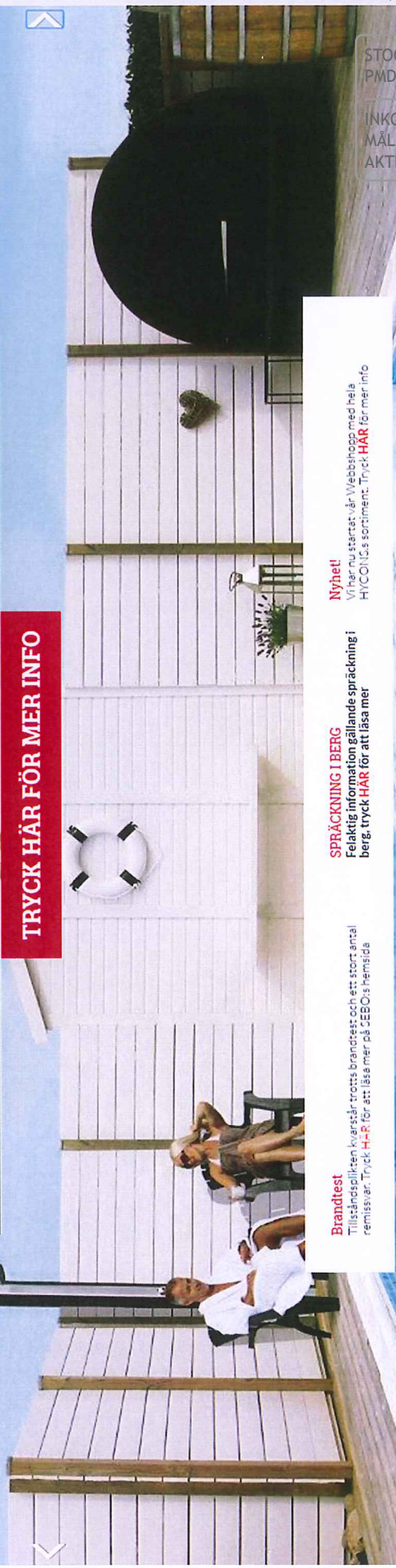
Akt. *P.M.T. 14474-16*
 Aktbil. *2*
POWER TOOLS
 ANVÄNDNINGSMÅRÅDEN SIMPLEX® FÖR ENTREPRENÖRER KONTAKT ✓
 PRODUKTER ✓

Har du stenar eller berg i vägen?

SIMPLEX löser enkelt, effektivt och på ett säkert sätt dina problem

BEHÖVER DU HJÄLP? VI ÄR MARKNADSLEDANDE INOM STENSPRÄCKNING

TRYCK HÄR FÖR MER INFO

Brandtest
Tillsändsplikten kvarstår trots brandtest och ett stort antal remissvar. Tryck **HÄR** för att läsa mer på CEBO:s hemsida

SPRÄCKNING I BERG
Felaktig information gällande spräckning i berg. tryck **HÄR** för att läsa mer

Nyheter!
Vi har nu startat vår Webbshop med hela HYCON:s sortiment. Tryck **HÄR** för mer info

STOCKHOLMS TINGSRÄTT
 PMD: G
 2015-11-02
 INKOM: 2016-11-08
 MÅLN: PMT 14474-16
 AKTBIL: 2

SIMPLEX® - Enkelt, säkert och vibrationsdämpat

Klicka här för att se vår presentationsfilm

Brandtest
Tillsändspåliken, kvarstår trots brandtest och ett stort antal remissvar. Tryck **HÄR** för att läsa mer på CEO:s hemsida

SPRÄCKNING I BERG
Felaktig information gällande spräckning i berg, tryck **HÄR** för att läsa mer

Nyhet!
Vi har nu startat vår Webbshop med hela HYCOM:s sortiment. Tryck **HÄR** för mer info

Ink 2016 -11- 0 8

Akt. PMT 14474-16

Aktbil.....5.....

BIL 4

Med Power Tools utrustning kan användaren spräcka skut, betong, sten och berg. Då och då uppkommer missuppfattningar och spekulationer vad gäller användande och användningsområde.

STOCKHOLMS TINGSRÄTT
PMD:G

INKOM: 2016-11-08
MÅLNR: PMT 14474-16
AKTBIL: 5

Arbetsgivaren har alltid det yttersta ansvaret, vilket arbete det än gäller.

Arbetsgivaren måste säkerställa att den anställde har erforderlig utbildning som behövs för att spräcka sten och berg, alltså en fullvärdig utbildning.

Power Tools tillhandahåller en fullvärdig utbildning där även P2 utbildningen är inkluderad enligt MSB 2016:3 (godkänd av MSB, Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap.)

Den som går utbildning för Power Tools får ett personligt så kallat spräckkort som bevis på sin kompetens. Det kortet är en säkerhet för arbetsgivaren som då kan vara trygg i att den anställde har just erforderlig kompetens.

I dagsläget har totalt 7.500 personer på 3.500 företag utbildats i berg- & Stenspräckning i Power Tools regi. Power Tools har utbildat och producerat spräckningsutrustning sedan 2004, och står för 95 % av alla utbildningar i landet.

Utbildningen är komplett. Under åren uppstår också allt fler användningsområden, därför uppdateras utbildningen kontinuerligt.

I teorin skulle en arbetsgivare själv kunna utbilda en anställd. Det rekommenderas absolut inte av oss. Skulle en olycka hända, då ställs arbetsgivaren till svars, och kan denne då inte till fullo bevisa att den anställde fått ordentlig utbildning, då kan arbetsgivaren dömas till ansvar. Har den anställde ett personligt spräckkort, utfärdat av Power Tools, då är det bevis på att den anställde har en fullgod utbildning.

Antalet timmar som utbildningen pågår säkerställer inte kompetens. Det väsentliga är att rätt information ges under utbildningen och att den som genomgår utbildningen kan ta den till sig på ett bra sätt. Och det sker under Power Tools utbildning.

Det finns egentligen inga krav från myndigheterna på att den som spränger med hjälp av dynamit har så kallade A- eller B-kort.

Begreppen A- och B-kort är något som marknaden, de privata utbildarna, myntat för att få namn på olika grader av utbildning, olika kompetenser. Det är inte, som exempelvis körkort för bil, ett av myndigheterna myntat begrepp.

Det är samma vad gäller detta; Den som spränger behöver alltså formellt inte ha ett A- eller B-kort – utan även här erforderlig kompetens. Däremot är det praktiskt i branschen att ha begreppen eftersom branschmänniskor då vet vilken kompetens den person har som innehar ett A- respektive ett B-kort.

Det har uppkommit rykten om att det inte är tillåtet att spräcka i berg med Power Tools produkter. Simplex är redan i dag begränsad till max 75 g per patron och hål och med ett säkerhetsavstånd på 30 meter. Power Tools produktspecifika utbildning inkluderar så väl praktisk som teoretisk kunskap för användning i sten, berg och betong och är väl anpassad utifrån säkerhetsavståndet 30 meter och den begränsade laddningsvikten och produktens beskaffenhet.

Även alla berörda lagar och föreskrifter är en del av utbildningen. AFS 2007:1 Sprängarbete och Bergarbete 2010:1 är viktiga underlag för utbildningen.

Har man genomgått en utbildning hos Power Tools och erhållit ett Spräckkort så intygar detta på samma sätt som ett så kallat "A-kort eller B kort" att man får spräcka berg.

STOCKHOLMS TINGSRÄTT
Registrering och kassan

Ink 2016 -11- 08

Akt. PMT 1447476

Aktbil. 6

DOKUMENT OCH BLANKETTER FÖR STENSPRÄCKNING

FRÅGOR OCH SVAR PÅ STENSPRÄCKNING OCH BERGSPRÄCKNING

MEDIA

UTBILDNING

Besök vår **WEBSHOP!** Shoppa nu

KLICKA PÅ BILDEN FÖR ATT LADDA NER BROSCYRENN

KLICKA PÅ BILDEN FÖR ATT LADDA NER BROSCYRENN

VILL DU BLI REKOMMENDERAD?

Utbildning

För att få använda Cimpexsystemet krävs att man är 18 år fyllda och att man har genomgått en utbildning som Power Tools ombesörjer för utbildningen innefattar även HCB 2016:3 krav på P2 produkter. Efter genomförd utbildning erhåller man ett spräckkort och är då godkänd för att arbeta med CIMPLEX® i sten berg och betong.

I utbildningen ingår även ett startpaket. I startpaketet ingår följande:

- Väska med tändspara
- Kabel 30 meter
- 4 st Klämmor
- Teckduk (5x5 m)
- Laddkåp
- Hink
- Casse

Utbildningen består av två delar en praktisk och en teoretisk. Den praktiska delen omfattar borring, ledning och styrning. Alla säkerhetsaspekter och riskanalyser ingår. Den teoretiska delen består av genomgång av aktuella lagar och regler, diskussioner och avslutas med ett teoretiskt test. Som bevis för genomförd utbildning får du ett Spräckkort.

Garantikortet från Power Tools som är ett kompetensbevis gäller endast för Power Tools produkter och det system du genomgått utbildning på. Används produkter från andra tillverkare av t.ex. sprängkapslar, stenspräckningsbatterier, dynamit eller andra explosiva varor ansvarar inte Power Tools för konsekvenser, tillbud som kan uppkomma. Det är viktigt att känna till att vid användandet av andra produkter än Power Tools produkter faller ansvarsfrågan gällande kompetens tillbaka på arbetsgivaren och på den leverantör som förmedlat produkterna.

I lärofil köper startpaketet av Power Tools är utbildningen inkluderad när den genomförs på plats hos Power Tools.

För enbart utbildning vänder er till någon av nedanstående utbildare:

Power Tools AB, Herrljunga
Telefon: 0513 722 02

Power Tools Spräckutrustning i Uppsala AB

STOCKHOLMS TINGSRÄTT	
PMD: G	2016-11-02
INKOM: 2016-11-08	
MÅLN: PMT 14474-16	
AKTBIL: 6	

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE - DOM I TVISTEMÅL

Den som vill överklaga Patent- och marknadsdomstolens dom, eller ett i domen intaget beslut, ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till Patent- och marknadsdomstolen.** Överklagandet prövas av Patent- och marknadsöverdomstolen.

Överklagandet ska ha kommit in till Patent- och marknadsdomstolen **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till Patent- och marknadsdomstolen och det måste ha kommit in till Patent- och marknadsdomstolen **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. **Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.**

Samma regler som för part gäller för den som inte är part eller intervenient och som vill överklaga ett **i domen intaget beslut** som angår honom eller henne. I fråga om sådant beslut finns dock inte någon möjlighet till anslutningsöverklagande.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Patent- och marknadsöverdomstolen fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Patent- och marknadsöverdomstolen lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som Patent- och marknadsdomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som Patent- och marknadsdomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står Patent- och marknadsdomstolens avgörande fast. Det är

därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Patent- och marknadsöverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om

1. den dom som överklagas med angivande av Patent- och marknadsdomstolen samt dag och nummer för domen,
2. parternas namn och hemvist och om möjligt deras postadresser, yrken, personnummer och telefonnummer, varvid parterna benämns klagande respektive motpart,
3. den ändring av Patent- och marknadsdomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
4. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende Patent- och marknadsdomstolens domskäl enligt klagandens mening är oriktiga,
5. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Har en omständighet eller ett bevis som åberopas i Patent- och marknadsöverdomstolen inte lagts fram tidigare, ska klaganden förklara anledningen till varför omständigheten eller beviset inte åberopats i tingsrätten. Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet. Vill klaganden att det ska hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, ska han eller hon ange det och skälen till detta. Klaganden ska också ange om han eller hon vill att motparten ska infinna sig personligen vid huvudförhandling i Patent- och marknadsöverdomstolen.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud.

Ytterligare upplysningar lämnas av Patent- och marknadsdomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.

Om ni tidigare informerats om att förenklad delgivning kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.